

pitan je prišel natančno po dogovoru skrivaj skozi zadnja vrata v generalovo hišo. Zdajci pričneta z Rozino spravljati ures, dragocenosti in najlepšo obleko v veliko popotno skrinjico ter odpravljati se na beg. Sredi teh priprav začujeta! — o joj! ropot korakov, približajočih se po hodišču Rozininim sobam. „Za Boga! to so koraki mojega očeta!“ — reče vsa plaha deklica. In res, ni se motila. Eden domačih slug zapazil je bil namreč kapitana, ko je tako pozno se prikradel v hišo; videl ga je iti v Rozinine sobe, ter koj to naznanil generalu; to pa le iz mrznje proti nesrečni deklici, zaradi ktere je bil nedavno prav ostro kaznovan. General je hčerko, edinico svojo, nad vse ljubil; a spoštoval je osobito tudi kapitana, odlikajoč ga s popolnim zaupanjem svojim. Na besede slugove pa je bil kar ves zdivjan. „Je li mogoča taka črna prevara moje ljubezni in mojega zupanja!“ — zareži general; potem pa gromovito reče slugi: „Ako si me nalagal, Bog se usmili duše tvoje!“

Zgrabivši jaderno dvoje basanih pištol naglo odide iz sobe. Na srečo, — ali pa morebiti na nesrečo so bila vrata sprednje Rozinine sobe zaprta. General jezno in strastno potrka. Rozina je bila vsa prevzeta in plaha od groze. Stanice njene namreč niso imele nobenih družih vrat memo onih v sprednjo sobo, in pred temi stal je ravno zdaj srditi oče; okna proti hodišču so imela vsa močno železno omrežje; skozi ona sprednje hišne strani na ulice dve nadstropji skočiti pa tudi ni kazalo. Vsa v obupu ozirala se je Rozina po rešitvi. Nevarnost se jej je zdela čedalje večja; — ropot na vrata sprednje sobe vedno jačji, pomoči pa od nikjer....

(Dalje prihodnjič.)

Iz českých písní Václava Poka Poděbradskega.

Poslovenila Lujiza Pesjakova.

1.

Plavaj ladja!

(Plyň má lodko!)

Plavaj ladja mi veselo
Čez valovje modro belo,
Ako veter tudi brije,
In hripavno sova vpije.
Plavaj ladja mi drznó,
Kamor vódim te z rokó!

Tje kjer solnce zlato vzhaja
In s svitlobo nas obdaja,
Ino tje kjer ga vsakdanje
V záton pelje potovanje:
Tje mi plavaj in nazaj,
Da lepote najdeš raj!

Plavaj k bregu sladke nade,
Sprejmi radosti zaklade;
Plavaj ladja do ostrova,
Kjer blaženstva si gotova —
Plavaj hitro, nesí me
Tje do ljubice sladké!

2.

Pri zibki.

(Ukolébavka.)

Smejaj dete se mladó,
V materno poglej okó!
Žitje ti je nébo dalo,
Da boš nekđaj svet spoznalo;
Zjasni lici si
Moja sreča ti!

Rožico ti podelím,
V roko ti jo položím;
Vsaj sem za-te jo vsadila,
Da v prihodnje bo krasila
Roža te sladká
Pomladanska vsa.

Kedar zrasteš mi brhkó,
Nogce staviš vže samó,
V lepe te popeljem gaje,
Tje, v narave rajske kraje:
Venčice za-te
Spletam tam cvetné.

Ko razvežeš jezik svoj,
Ki ga dal je stvarnik tvoj,
Bodeš starše ljubkovalo
„Máma“ jih in „áta“ zvalo —
O kakó bo glas
Sládek vsaki čas!

V blagor tebi in korist
Mi otročič lep in čist,
Bodem skrbno te gojila,
Bom na tebe le pazila,
Z marnjo ti krasnó
Mikala uhó.

Bógu, dómu posvetim
Tebe dete in želim,
Da bi rastlo njima v slavo,
Spoštovalo čast in pravo,
Da boš vekomaj
Radost mi ko zdaj!

Slovenske uganjke

in njihov pomen za slovensko mitologijo.

Spisal Davorin Trstenjak.

(Dalje in konec.)

V.

*Pada grah, Ded ga mlat'; —
Da je strah; Čepič mu železen bat.
Kaj je to?*

Ta uganjka pomeni točo. Točo si misliti kot grah, in viharne oblačno nebo kot grahovo njivo, bilo je tudi pri Nemcih navadno. Grimm tudi o tem piše obširniše.

Da je tudi pri Slovanih vladal ta nazor, pričuje naša uganjka in pa ruski bogatir Pokotigorošek, ubijalec zmaja.¹⁾ Bog groma, to je, ded z železnim batom, ubija viharne daimone, katerih simboli so bili zmaji, pozoji. Med to borbo pada toča — nebeški grah (primeri: Babje pšeno, kašo), da je strah.

Po nemških povestih se palčnjaki (die himmlischen Gewitterzwerge), kateri bogu groma kuje kladvo, bat, skrivajo v grahovo polje,²⁾ to je, v viharne točonosne oblake.*)

VI.

*Taran — Taran — Kam priteče,
Sekiro meče, Vse poseče.
Kaj je to?*

To uganjko so mi dali za razvozljanje rajni sveto-maskovski župnik Ecel, rojeni iz Žetincev na levem

¹⁾ Primeri Jakoby „Myth. Wörterb.“ sv. Ixion. ²⁾ Kuhn „Die Mythen von der Herabhöhlung des Feuers“ str. 21.

*) Na delovanje groma tudi streže ta uganjka: „Mlinar mele, mlin ropoče, mesto moke dá nam toče“. Gromski hrup se misli kot ropot mlina, in gromski bog je nebeški mlinar. Slična je rusinska: „Oj na gorje Samoborje, kamen muku mele“. Mlinski krogli kamen predstavlja orodje gromskega boga, sansk. čakra = gršk. κύκλος, orodje Indrovo.